

Engelberts Fišers GARU ATŠĶIRŠANA

Pirms dažiem gadiem Dortmundes Forsa institūts rīkoja iedzīvotāju aptauju, uzdodot viņiem sekojošu jautājumu: "Vai jūs ticat, ka starp debesīm un zemi ir kaut kas vairāk nekā tas, par ko mūsu skolas gudrība atļaujas sapņot?" Šī aptauja parādīja, ka 75% aptaujāto ir par to pārliecināti, 45% – atsaucās uz pašu pārdzīvojumiem, kas zinātniski-rationāli nav izskaidrojami. Katoļu reliģijas pasniedzēji no Trīras episkopāta ziņoja, ka 61% viņu vidusskolnieku ir praktiska pieredze okultajās lietās, pārsvarā tādās kā glāžu pārvietošana un automātiska rakstīšana. Kā galvenais motīvs tika nosaukta ziņkāre. "*Esoterik-Almanach*" ("Ezoteriskais almanahs") sniedz vairāk nekā tūkstoši kabatas formāta izdevumu nosaukumu. Johanness Mišo no Freiburgas Parapsiholoģijas institūta viena gada laikā bija pārbaudījis ievērojamāko periodisko izdevumu sludinājumus un konstatējis 5500 piedāvājumu, tai starpā "Reinkarnācijas terapeita izglītība", "Šamānisko dabas pārdzīvojumu baudīšanas seminārs", "Bioenerģētiskais pārdzīvojums atvairinājuma laikā uz Cikato salas". Mūsdienās ikvienā kārtīgā grāmatnīcā blakus ģeogrāfiskajām kartēm un pavārgrāmatām ir arī "ezoterikas" stends.

Skaidrs: šeit tiek piedāvāta prece, turklāt par krietni augstām cenām, taču piedāvājums rodas tur, kur ir pieprasījums. Tāpēc uzmanīsimies no lētas kritikas! Jo, kad šarmanta dāma viegli aptumšotā telpā, klusai meditāvai mūzikai skanot, uzliek jums uz galvas rūpīgi iešūpinātu kristālu un jūs jūtat, ka krampis, ar kuru netika galā trīs ārsti, atlaiž jūsu kāju, ka jums tiešām tiek sniegta palīdzība, ko tad?

Vai arī jūs vienkārši "aizejat kādam līdzī". Jūs apšaubāt šo lietu un nekam neticat, bet aizejat – tāpat vien. Un tur ir galdiņš uz riteņiem un caurdurts zīmulis uz rakstāmpaliktņa, un klātesošie, ar rokām viegli saskaroties, veido apli, un šis zīmulis varbūt sāk rakstīt ziņu no jūsu nesen mirušās kaimiņienes, kuru bez jums tur neviens nepazīst. Ko tad?

Vai arī jūs piedalāties kāda Skolotāja nodarbībā – tikai, lai paskatītos, kā tas ir. Un pēkšņi Skolotāja skatiens pāri visai zālei pievēršas jums, atrod jūsu acis, jūsu sirdi, vēl dziļāk – un jūs jūtat, šeit ir gudrība, šeit ir patiesība, "beidzot es esmu to atradis!"

Kaut kas notiek un ir nepieciešams spert tikai dažus soļus, lai to piedzīvotu. To ir svarīgi paturēt prātā: šeit nav runa par pasaules uzskatiem un par pasaules izziņu, kaut arī tiek piedāvāti paskaidrojumi; šeit ir runa par **pārdzīvojumiem**, par stipriem *feeling*iem.

Tas, ka sākas "laiku mija", "jauna paaudze", ka zvaigznes maina savu stāvokli un tuvojas Ūdensvīra laikmets – tie visi ir tikai vārdi, kas īstenībā apzīmē jaunu dvēseles stāvokli, tās atvēršanos jauniem pārdzīvojumiem.

Arī sadzīvē var manīt, cik mēs esam kļuvuši jūtīgi. Šķiet, ka visas savstarpējā saskarsmē radušās grūtības absolūti nefiltrētas iebrūk mūsu dvēselē, kā arī otrādi – viss, kas mūs iekšēji uztrauc un satric, nepaliek apslēpts, bet gan tūlīt izpaužas sociālajās attiecībās. Skaidrs, ka līdz ar to ir pastiprinājies arī mūsu jūtīgums pret okulto spēku iedarbību.

Kontrastam uz mirkli iedomāsimies Viduslaiku mūkus, šos pilnasinīgos, no veselības vai plīstošos vīrus. Kas tik viņiem nebija jādara, lai vispār **izlauztos** līdz spirituālai īstenībai! Viņi gan badojās, gan sala, gan šaustīja savu miesu līdz asinīm, lai novājinātu savus dzīvības spēkus un padarītu savu "ādu plānāku". Mūsdienu cilvēkiem par šādām lietām pašiem nav jārūpējas, jo mūsu civilizācija piegādā pietiekami daudz iespēju tajās vingrināties, daudz nevaicājot, vai mēs to vēlamies. Dvēseļu "plānādainība" ļauj okultajai pasaulei tajās iebrukt, un tās izraisīto pārdzīvojumu intensitāte aizēno visu, ko var piedāvāt tradicionālās kristīgi reliģiozās iestādes. Tas atver mums acis uz visu kristīgās reliģiozās dzīves traģiku. 15.gs. reformācijas moto bija: ikviena kristieša brīvība. Ja pirmajā kristietības fāzē tikšanos ar Augšamcēlušos varēja pārdzīvot draudzes koplūgšanā, vēlāk – kopīgi pie baznīcas altāra celebrētajā sakramentā, tad reformācijas impulsa sekas bija tādas, ka Kristus klātesamības izjūta atkāpās atsevišķa cilvēka būtības visintīmākajā kamarītī. Taču tur valda krēsla. Tur nav korektūras iespēju. Avots, no kura cilvēks var smelties sava kristīguma apziņu, ir kļuvis pavisam okults, t.i., dienas apziņai nepieejams. Tieši tādēļ mēs **Kristiešu kopā**, kuru saucam par "kustību reliģiozās dzīves atjaunošanai", piekopjam kultu: lai tikšanos ar Kristus būtību no okultās zemapziņas krēslas paceltu skaidrajā apziņas gaismā.

Var rasties jautājums, kādēļ mēs, paši strādādami pie jaunu ceļu izlīdzināšanas uz dievišķo pasauli, no visas sirds nepriecājamies par to, ka blakus mūsu centieniem tiek piedāvāti tik daudzi jauni ceļi uz spirituālo pasauli? Vai nav pilnīgi vienalga, kuram laikam un kādai kultūrai sākotnēji pieder šie ceļi, ja tie vispār var aizvest pie garīgās īstenības raudzīšanas? Vai mēs tiešām vēlamies būt ortodoksāli neiecietīgi, sektantiski šauri? Vai tieši prieks par citiem un viņu iespējām neliecina par īstu kristīgumu?

Ja es iepazīstu cilvēkus, kuri ir intensīvi nodevušies indiešu meditācijām un rezultātā praktiski izkrīt no savām biogrāfijām, nejūtas piederīgi apkārt notiekošajai dzīvei; ja es redzu, ka Mahariši TM (transcendentālā meditācija) padara cilvēkus par strādāt nespējīgiem, ja es vēroju narkomānijas fenomenu un to, kā cilvēki nonāk dažnedažādu dziedinātāju un dvēseles glābēju atkarībā; ja es ieskatos, kas notiek baznīcu un komunālo iestāžu konsultācijās, kur vecāki cīnās par saviem pusaudžu un jaunekļu vecuma bērniem, tad man jāsaka: **tas nebūt nav vienalga.**

Tie nebūt nav dažādi ceļi uz vienu un to pašu mērķi, bet gan katrs no tiem vēlas aizvest cilvēku kaut kur citur. Tādēļ man ir nepieciešama spēja atšķirt, veidot reālistiskus spriedumus par dzīvē vērotajām parādībām, lai pašam nonāktu pie skaidrības sevis un man uzticēto līdzcivēku labad.

Kā lai es to panāku? Tas fakts, vai kāda mācība vai tās sludinātājs izraisa manī simpātiju vai antipātiju, nav īsti drošs kritērijs. Diez vai es varu pajauties arī uz to, vai kāda mācība vai prakse piesaista sev veselus ļaužu pūļus vai tai pievēršas tikai nedaudzi cilvēki. Tās iedarbības intensitāte arī vēl nav nekāds kvalitātes garants. Es mēģināšu novilkt caur šo milzīgo jomu trīs līnijas, lai vismaz aptuveni sakārtotu tajā vērojamo fenomenu pārpilnību.

Pirmā līnija attiecas uz tā sauktajām "**jaunatkļasmēm**". Te mums ir darīšana ar gudrām mācībām, guru un praviešiem vai pareģotājiem. Kā vienu no piemēriem minēsim Gabrieli Viteku, pravieti, kura jūtas kā Jēzus Kristus rupors mūsdienās, kurai esot uzticēts uzdevums veikt cilvēku "atgriešanas" darbu pie Viņa. Sākumā viņa diezgan stingri orientējās uz Kalna sprediķi, taču vēlāk, saņemdamā kādā atklāsmē norādījumus, organizēja Vircburgas tuvumā jaunas "Kristus valsts" iedīgli – kopienu ar visai stingru iekšēju kārtību. Jo vairāk cilvēku izdošoties atgriezt pie Kristus, jo lielāka kļūšot šī Kristus valsts un, galu galā tai jāaptver visa pasaule.

Šajā pirmajā plūsmā mēs satiktu arī lielo Bagvanu (†1990) – ārkārtīgi iespaidīgu, pat spīdošu personību. Blakus dažu meditatīvās prakses metodiku piedāvājumiem savās ikdienas lekcijās viņš atbildēja uz visiem jautājumiem, kādi vien viņam tika uzdoti, un varēja teikt: ja arī ir kāds dzīves jautājums, uz kuru viņš nav izsmeļoši atbildējis, tad tas notika vienīgi tādēļ, ka šis jautājums viņam netika uzdots. Kad 1988. gadā Hanoverē notika kongress "Kristus un matērija", kurā bija pārstāvētas visas pazīstamās mācības un kustības, tad savs stends tur bija arī Bagvana ļaudīm. Vīrs tā varēja izlasīt uzrakstu: "Bagvanam ir atbildes uz visiem jautājumiem, kurus šis kongress var uzdot." Man šie vārdi šķiet simptomātiski viņa darbības veidam: neviens jautājums nedrīkst palikt atklāts.

No šiem piemēriem var nolasīt kādu pamattendenci, proti, vienmēr runa ir par to, lai apmierinātu cilvēka tieksmi pēc savas garīgās attīstības, lai sniegtu atbildes uz viņa visdziļākajiem jautājumiem. Šeit ilgas pēc gara gaismas atrod mīlestības pilnas, gudras, fascinējošas, viennozīmīgas atbildes. Šeit ir pati gudrība. Šeit tu esi nokļuvis istajā vietā. Šeit uz visiem "i" tiek uzlikti punkti.

Ja pirmā līnija attiecas uz meklējošo cilvēka garu, tad otrā pievēršas dvēseles tukšumam, kas var kļūt par vairāk vai mazāk apzinātu ciešanu cēloni. Cilvēks jūt, ka viņa dvēsele arvien vairāk iztukšojas, atdziest un pārdzīvo sevi kā fiziskās pasaules gūstekni, kurš netiek vaļā no "šeit" un "pašlaik". Viņš nojauš, ka šīs pasaules labumu patērēšana, komforta baudīšana un skaistie izklaidējošie ceļojumi vēl nav viss. Daudzas okultas prakses atbild uz cilvēku, sevišķi jauniešu, ilgām pēc vairāk un spēcīgākiem pārdzīvojumiem. Te var minēt glāžu pārvietošanu, automātisku rakstīšanu, svārsta šūpošanu vīrs alfabēta vai raudzīšanas kristālā, bet arī kontaktēšanos ar mirušajiem caur medijiem, kas nonāk līdz pat viņu balss ierakstīšanai tukšā magnetofona lentē. Šai jomai var pievienot arī ceļojumus savās iepriekšējās inkarnācijās, kad vairākos seansos speciālista vadībā tiek modināti pagājušo dzīvju tēli kā personīgas atmiņas. To sauc par "*rebirthing*" (atdzimšanu), un tas var novest pie ļoti iespaidīgiem pārdzīvojumiem. Daudzi jaunieši liecina, ka līdz ar to viņos no zemapziņas tumsas izceļas bailes. Tādējādi okultā pasaule vīrs mums, kur atrodas mirušie, noslēpumainā nākotne un apslēptā pagātne tiek ievilkta ikdienas dzīvē.

Tas, kas tiek piedāvāts kā atbilde meklējošam garam, savā iedarbībā ir līdzīgs tam, kas kalpo dvēseles nabadzības izjūtas apmierināšanai: tā ir **fascinācija**, pilnīga apziņas spēku sasaistīšana. Vārds "fascinācija" nāk no latīņu vārda "fascēs" – lāpa. Kad senās Romas senators kungs vakarā izgāja, lai dotos ieturēt maltīti, lāpas nesējs gāja viņam pa priekšu, lai viņš nejauši neiekristu kloākā. Tas, kuram kādreiz ir gadījies nest lāpu, var atcerēties tās izraisīto efektu: liesma ir tik gaiša, ka viss, kas ir pa labi un pa kreisi no tās, kaut tā būtu arī mērena krāsas gaismā, izskatās kā pilnīgi melna nakts. Lāpas nesējs faktiski nevar redzēt neko, izņemot pašas lāpas gaismu un nelielu izgaismotu laukumu zem savām kājām. Redzeslauks ir ļoti šaurs. To pašu efektu pārdzīvo arī fascinētā dvēsele. Turklāt fascinējošā gaismā ne tikai uz kādu brīdi sasaista cilvēka apziņas spēkus, bet arī tad, kad lāpa nodziest, kad kādas prakses vai metodes fascinējošā gaismā nodziest – cilvēks paliek kā apžilbināts, kā akls. Sekas tam ir tādas, ka viņš vairs negrib neko dzirdēt par ezoteriku, okultismu, meditācijām un vispār par garīgās gaismas avotiem. Tāds cilvēks vairs nav spirituāli aizsniedzams. Viņam šis lauks, šī joma ir mirusi, izdegusi. Arī tas ir iemesls sevišķi nepriecāties par daudzveidību ezoterikas jomā.

Trešajā no mūsdienās aktīvajām kustībām tiek meklēta izeja no **ekoloģiskās krīzes** visplašākajā šī vārda nozīmē. Šai kustībai piederošie cilvēki ir pamatoti norūpējušies par mūsu kopīgās mājas – „Zemes” un par mūsu individuālās mītnes – „ķermeņa” likteņiem. Šai kustībai varētu dot virsrakstu: "Atpakaļ pie sākotnējās harmonijas", tāpat – atpakaļ pie saskaņas, kārtības, kādu to ir vēlējušies dievi. Fritjofs Kapra, amerikāņu fiziķis un žurnālists, izklāstīja savas domas divās grāmatās: "Laiku mija" un "Jauna domāšana". Viņš parādīja, ka cilvēciskais egoisms ir vainīgs ekoloģiskajā krīzē un ka šis egoisms ir pilnīgi inficējis un caurstrāvojis mūsdienu zinātnisko domāšanu. Tādēļ ir nepieciešams jauns domāšanas veids. Nevērīga attieksme pret dabu un tās pakļaušana egoistiskām cilvēku interesēm visās dzīves jomās ir novedusi pie ārkārtīgas spriedzes, pie posta un nāves. Mēs esam nošķirušies no sākotnējiem dabas un kosmosa ritmiem, izkrituši no pasaules garīgās harmonijas. Kapra redz iespējamo izeju no šīs situācijas seno tautu reliģiju atdzīvināšanā.

Pie šīs trešās līnijas var pievienot arī, piemēram, daudzās ķermeņa terapijas, kuras patlaban ir lielā cieņā. Te es domāju ārstēšanu ar iešūpotiem kristāliem, arī masāžas tehnikas (piem. akupresūra) vai stājas terapija (*Haltungsterapie*, piem., Rolfings), kur vienmēr ir runa par to, lai atkal padarītu ķermeni atvērtu kosmiskām vibrācijām un bioenerģiskām plūsmām un tādējādi palīdzētu tam atgūt dzīvības spēkus un dzīvesprieku.

Šeit var redzēt arī skotu Findhorna kustību, kur cilvēki vērsas pie dabas gariem, silfiem un gnomiem, lai no tiem saņemtu padomus, kā var līdzēt izpostītajai planētai.

Visas trešajai līnijai piederošas aktivitātes vieno tas, ka šeit nekur netiek akceptēts Kristus ceļš caur ciešanām un nāvi pie Augšāmcelšanās. Netiek pieņemts cilvēciskā egoisma Dziedinātājs, kurš no iekšpuses dziedina un stiprina patiesā Es spēku cilvēkā.

Jau Vecajā Derībā šis konflikts parādās ne vienreiz vien, tā teikt, "klasiski" 1. Ķēniņu grāmatā, kur tiek attēlota Elijas skaidrošanās ar Bāla priesteriem Horebas kalnā. Bāla priesteri bija cilvēki, kuri uzturēja labas attiecības ar dabas gariem un tādēļ varēja ienest daudz laba gan sociālajā, gan kultūras dzīvē, ieviešot tajā noteiktu kārtību. Elija uzstājās pret viņiem. Jāsaka, ka pats viņa vārds jau ir vesela spirituālā programma: "Dievs (*EL*) Es'ā (*I*) ir Jahve (*JAH*).” Šeit no jauna izskan Mozus cīņas programma, kuru viņš pūlējās realizēt tuksnesī, audzinot Izraela tautu, jo tas taču ir pirmais no desmit baušļiem: „Klausies, Izrael! ES ESMU Kungs, tavs Dievs. Tev nedrīkst būt citu dievu līdzās MAN.” Ko gan tas citu nozīmē, ja ne to, ka nākotnē cilvēka ES-ESMU-apziņa kļūs par Dieva atklāsmes vietu! Te ir domāts nevis mazs un treknis egoists, kurš no rīta līdz vakaram par sevi vien runā, bet gan Es-spēks cilvēkā, kas jau dažreiz parāda sevi krīzes situācijās, izšķirošu lēmumu pieņemšanas brīžos, strupceļa mulsumā. Tieši tas kļūs par Dieva atklāsmes vietu un varēs atspēkot egoisma dzeloni.

Tāpat mēs nejautājam, vai pagānu kults un *New Age* ezoterika iedarbojas uz cilvēkiem vai ne, bet gan cenšamies noskaidrot, kādā virzienā tie grib vest cilvēkus? Līdz ar to rodas jautājums, ko var uzskatīt par pirmo spriedumu un atšķiršanas kritēriju: **Vai tas, ko mums tur vai šur māca, ir ceļš un, ja ceļš, tad uz kurieni: uz priekšu vai atpakaļ? Vai tur tiek atzīta cilvēces vēstures svētība?** Vēstures, kas saskaņā ar Radītāja plānu ved pie nospraustā mērķa?

Divus citus kritērijus var gūt no Marka Evaņģēlija 13. nodaļas, kad tieši pirms Ciešanu notikumiem Kristus aicina savus mācekļus būt modriem un norāda uz to, ka: "Daudzi nāks Manā vārdā un teiks 'Es esmu' un daudzus maldinās. Taču jūs lūkojiet, lai netiktu ne no viena maldināti." (Mk. 13,56). Grieķu vārds *planese*, kas šeit tiek lietots kā "maldināšana", satur sevī vārdu "planēta", "klīstošā zvaigzne" (*Irrstern*), kā to arī sauc atšķirībā no nekustīgajām zvaigznēm. Lai cik savādi tas arī izklausītos, tomēr tā ir tiesa, ka planēta ir savas Saules sistēmas gūstekne un var kustēties tikai saskaņā ar tajā valdošajiem likumiem. Tātad Kristus saviem mācekļiem būtībā saka sekojošo: parādīsies iespaidīgi, fascinējoši ļaudis, kuri uzstāsies Manā Vārdā un mēģinās jūs ievilkt savā orbītā, padarīt jūs par savām planētām, un tas daudzējādā ziņā izdosies. Skatieties un neļaujiet padarīt sevi par planētām! Kādēļ?

Ja reiz mēs atzīstam, ka Kristus upura gaismā cilvēces attīstības jēga un mērķis atklājas kā Dieva vēlme kļūt par cilvēku **ikvienā** cilvēkā, ka Kristus Saule grib uzaust **ikviena** cilvēka sirdī, tad mēģinājumi padarīt cilvēku par kādas ārpus viņa spīdošas saules planētu jeb gūstekni ir **maldu ceļš**, it sevišķi, ja viņa atkarība tiek panākta ar narkotiku vai hipnozes palīdzību, jeb arī, spēlējot uz daudzajām cilvēciskā egoisma stīgām.

Ja reiz par cilvēku kļuvušajam Dieva Dēlam pasaule ir jādziedina no graužoša egoisma, ja patiesajam cilvēkam Es ir jākļūst par Dieva atklāsmes vietu, tad tas arī ir jāvingrina, gatavojoties šai cēlajai misijai. Jau Fihte zināja, ka Es eksistē tikai tad, kad tas darbojas. Tas ir topošais cilvēkbūtnes elements, kas atrodas savas tapšanas sākuma stadijā. Tā pazīmes ir patstāvīgo spriedumu veidošanas spēja un iniciatīva.

Tātad otrs jautājums kādai mācībai vai kādai no piedāvātajām terapijām būtu: **vai tas nav maldu ceļš, kas riņķo ap kādu viltus sauli?**

Un trešais jautājums varētu skanēt šādi: **varbūt tas vispār nav nekāds ceļš**, bet gan gala punkts, *happy-end*, laimes osta, kur var reizi par visām reizēm atrast atbildes uz visiem jautājumiem un meklējumiem?

Par to mēs varam izlasīt tai pašā Marka Evaņģēlijā (13,21-23): "Ja jums kāds teiks: "Redzi, šeit ir Kristus, paskaties – tur Viņš ir, – tad neticiet viņiem. Uzradīsies viltus Kristi un viltus pravieši, viņi var rādīt varenas zīmes un veikt brīnumus; viņi gribēs savaldzināt pēc iespējas visus. Esiet vēriģi!"

Kādas tad grūtības ir saistītas ar šiem vārdiem: "Redzi – šeit, redzi – tur...?" Tas ir saistīts ar kādu pārsteidzoši vienkāršu faktu, proti, ar to, ka augšamcēlies Kristus nav vis tikai kāds spēks, kāda ideja vai ticības saturs, bet gan Viņš ir Kāds, kuru var satikt, kuru var atrast un ieraudzīt, ja vien Viņu meklē. Viņš grib tikt meklēts, tādēļ Viņš arī var teikt, kur ir jēga meklēt: **ne šeit un ne tur**.

Ko tas nozīmē?

Tas bija arī mācekļu jautājums pirmajās Lieldienās. Tad atnāca sievietes pie kapa, pēc tam – Pēteris un Jānis. Ielūkojoties tukšajās kapenēs, abiem vīriem bija jāatzīst: **šeit** Viņa nav. Ar šo atziņu viņi paliek kādu brīdi, tai vispirms jānonāk dziļāk, tā "jāsagremo". Tātad **šeit nē**. Bet kur tad? Un tagad Jānis apraksta pirmo mācekļu reakciju: Ja reiz Viņš nav "šeit", tad varbūt "tur"? Tālāk tiek stāstīts, ka viņi naktī iekāpj laivā un iemet ūdenī tīklu, cerēdami noķert zivi. Tas nozīmē, ka mācekļi Viņu meklē savas apziņas nakts jomā, tur, kur mēs parasti neesam nomodā – viņpasaulē. Un nu notiek kaut kas šausmīgs: uz rīta pusi viņiem jākonstatē, ka tīkls ir palicis tukšs. Tātad viņa nav ne vien šeit, bet nav arī tur. Kur tad? Vai jūs varat nedaudz iejusties sašutušo mācekļu dvēselēs?

Tagad tiek stāstīts tālāk, ka viņi no rīta atkal tuvojas krastam, **Zemei**, ka viņi sper soli no nakts jomas dienā, no miega nomodā. Kad laivas priekšgals klusu nošņirkst pret krasta smiltīm, viņi ierauga Skolotāju gaidām viņus. Nevis šeit, nevis tur, bet gan uz robežas starp gara un Zemes pasauli, starp tumšo dziļā miega apziņu un modro dienas apziņu uz kādiem mirkliem var izveidoties "telpa", kur Viņu var satikt. Nevis tur, kur mēs izplešam savu apziņu pāri dienas apziņas robežām, kur mēs "aizlidojam Debesīs", bet gan tur, kur mūsu atvērtībā pret Debesīm nobriedušie augļi noliecas līdz pat Zemei, kā pilna vārpa – tur var pārdzīvot mirklīgu satikšanos ar Viņu.

Konkrēti tas nozīmē sekojošo: Kristus klātesamība kļūst reāla tad, kad mēs pieticībā un pašizliecībā pievērsamies konkrētiem uzdevumiem, ko mums piedāvā dzīve, un līdzcilvēkiem, ar kuriem tā mūs saved; ja tas notiek, tā teikt, uz "Debesbraukšanas" fona, t.i., ja no tālus horizontus aptverošas apziņas radusies iedvesma pārtop par cilvēkmīlestību; ja mana gara pacelšanās spirituālajos augstumos nevis atsvešina mani no Zemes, bet, gluži otrādi, atver mani tai, piešķir svaru maniem vārdiem, ļauj man būt nedaudz labākam tēvam saviem bērniem, mazliet vērtīgākam laikabiedram (saviem laikabiedriem) utt., nekā tas bijis iespējams līdz šim. Tādēļ ir teikts: "Pēc viņu augļiem jums būs viņus atpazīt" (Mt. 7,16). Jums nav jātic, ja kāds jums saka: "Redzi, šeit viņš ir; redzi, tur viņš ir – tu esi sasniedzis mērķi," – jo Kristus nav nedz šeit, nedz tur.

Tāpat vēlreiz: Vai tas, kas man tiek piedāvāts ir ceļš, vai tikai **gala stacija**, kur mani sagaida sanatorija ar apskaidrības procedūrām, svētlaiques vannām un attīrīšanas pasākumiem no zemes pīšļiem? Vai tas ir **maldu ceļš**, kas ved pie iekšējas atkarības no kāda, kura rīcības patiesā motivācija paliek man apslēpta? Vai tas ir **ceļš atpakaļ**, kas neatzīst pasaules vēsturi, vēlas to vienkārši izdzēst?

Manuprāt, šie ir trīs jautājumi, kas var palīdzēt mums gūt skaidrību par to, ar ko mums ir darīšana vienā vai otrā gadījumā. Tas, kurš vēlas dzīvot ar Kristu, nāves Uzvarētāju, nevar ļaut vadāt sevi aiz deguna "turpu" vai "šurpu", nomainīt **savu ceļu** pret gatavu, lai arī cik pievilcīgu, paradīzi. Viņš iet savu garīgās attīstības ceļu, lai padarītu savu dzīvi uz Zemes auglīgāku, jo tādējādi viņš atrod Dievu, kurš vēlāk kļūst par cilvēku arī viņā.

Viņu nevilinās arī fascinējošu vadoņu figūras, kuri vēlēšies padarīt viņu par savu satelītu, jo viņš gribēs piestrādāt pie tā, lai ļautu Kristus Saulei uzaust paša dvēselē un tādējādi kļūt par Viņa palīgu pasaules atveseļošanas darbā.

Viņš nevarēs akceptēt arī atpakaļceļu, kurā tiek meklēta iespēja atdzīvināt attiecības ar vēsturiskās attīstības gaitā satumsušo dabas dievu pasauli, jo viņš vēlas, paceļot dvēseli pie Pasaules Gara, pārdzīvot svētību no pārliecības, ka Dieva Dēls Zemes ceļā iet mums blakus, ar mums un mūsos, ja vien mēs akceptējam pirmcilvēka Ādama sūtību: sviedros apgūt šo cieta fizisko pasauli, nonākt pie brīvības un iemācīties to pielietot Radītāja ziņā. Tad viņš stāvēs krastā ar sagatavotu maltīti (Jņ. 21). Aleksandram Solženicinam, kurš daudzus gadus pavadīja Staļina nometnēs, pieder vārdi: "Pietiek ar vienu malku, lai zinātu, kā garšo jūra." Mums nav nepieciešamības izmēģināt visus piedāvātos ceļus un metodes. Man šķiet, ka apbruņojies ar šiem trim jautājumiem, ikviens varēs savlaicīgi izveidot sev pašam derīgu spriedumu, ja vien viņš prātis saglabāt modru sirdi.